

Innowacyjność i skuteczność polityk etycznych

Jeśli państwa zaniedbają znaczenie zasad i przepisów etycznych (które obejmują sprawiedliwość, uczciwość, szacunek, godność, tolerancję, przeciwdziałanie dyskryminacji i prawa człowieka itp.), to obywatele nie będą ufać administracji publicznej ani jej przywódcom – a takie instytucje nie przetrwają. Polityka etyczna jest warunkiem wstępnym dobrych i skutecznych polityk publicznych.

Christoph Demme, Anne Le Bihan

Trendy w administracjach publicznych Europy

W administracjach publicznych **rośnie znaczenie etyki**, kraje wprowadzają coraz więcej zasad i narzędzi etycznych.

Pojęcia etyczne, jak np. wrażliwość czy moralna krzywda, obejmują coraz więcej zagadnień, **standardy stają się surowsze**.

Administracje starają się profesjonalnie wprowadzać i monitorować zasady etyczne, inwestują w lepsze monitorowanie i pomiar skuteczności polityk. Najlepiej udokumentowana jest korupcja, reszta obszarów pozostaje „czarną skrzynką”.

Wdrażanie i egzekwowanie polityk wymaga nowych zasobów, umiejętności i budżetów, ale kraje często nie inwestują w ich skuteczne stosowanie.

Zarządzanie zasadami jest rozproszone między różnymi ministerstwami i instytucjami, co utrudnia spójne zarządzanie: różne instytucje robią to na różne sposoby. Brak strategicznego podejścia do etyki.

Różne kraje inaczej podchodzą do etyki, np. raportowania złego zachowania lub przemocy.

Polityki etyczne są zmienne i sprzeczne. Są zmieniane w czasie i różnią się w zależności od sytuacji, instytucji czy kraju. Bywają też sprzeczne (np.: jedna polityka zachęca do przejrzystości, a inna wymaga ochrony poufnych danych) – traktuje się je poważnie tylko wtedy, gdy przynoszą realne korzyści.

Etyczne zachowania urzędników różnią się w zależności od kraju i kultury (np. whistleblowing jest akceptowany w Holandii i Belgii, ale nie w Bałkanach).

Zarządzanie politykami etycznymi stanowi wyzwanie, ponieważ....

brakuje ludzi i pieniędzy na zarządzanie tymi politykami - 67%

odpowiedzialność jest porozdzielana między wiele instytucji, które mają problem ze współpracą - 45%

za mało uwagi poświęca się wprowadzaniu w życie i egzekwowaniu tych kwestii - 42%

za mało dba się o to, czy organy ds. uczciwości, komisje etyki i agencje antykorupcyjne działają skutecznie - 30%

nieetyczne zachowania są zbyt często tolerowane - 29%

organy ds. etyki nie są niezależne, a kontrola etyki polega na tym, że instytucje same siebie kontrolują - 12%

prawo w tej dziedzinie jest słabej jakości i porzucane po różnych przepisach - 9%

Skuteczne sposoby walki z nieetycznym zachowaniem:

Etyczne przywództwo to jeden z najważniejszych i najskuteczniejszych sposobów walki z nieetycznym zachowaniem.

Prawie 80% wszystkich respondentów ocenia przywództwo etyczne jako (potencjalnie) bardzo skuteczne lub umiarkowanie skuteczne.

Wśród innych wyróżniono:

Prawo i regulacja - 92%

Audyt i ochrona sygnalistów - 74%

Środki odstraszające, tj. upomnienia, sankcje finansowe, zwolnienia - 72%

Szkolenia (dylematy etyczne) - 83%

Ochrona sygnalistów - 74%

Urzednicy udzielający porady (doradcy ds. etyki) - 68%

Otwartość, transparentność - 79%

Rygorystyczne zasady prezentów - 72%

Kodeksy etyki - 68%

Przywództwo oparte na etyce stoi przed wieloma wyzwaniami.

Bycie wiarygodnym i godnym zaufania liderem staje się coraz trudniejsze w czasach szybkich zmian i nieustannych innowacji.

62% wszystkich respondentów zgadza się, że coraz trudniej jest działać jako lider budzący zaufanie.

POLAND25.EU

Główne przeszkody we wdrażaniu skutecznej polityki etycznej:

Brak aktywnego przywództwa i zaangażowania kierownictwa są uważane za główne przeszkody i trudności w skutecznym prowadzeniu polityki w krajowej służbie publicznej.

Nieetyczne przywództwo oraz nieetyczne zachowania organizacji i poszczególnych osób generują ogromne koszty. Wpływają na wizerunek, atrakcyjność jako pracodawcy, produktywność organizacyjną i indywidualną, wyniki pracy, zaangażowanie pracowników, zdrowie (zwolnienia chorobowe), zaufanie, chęć zmiany pracy, motywację pracowników i wiele innych obszarów.

Obszary polityk etycznych, w których występują największe trudności w monitorowaniu i egzekwowaniu zasad etycznych

zjawisko „obrotowych drzwi” - 76%

pozafinansowy konflikt interesów - 76%

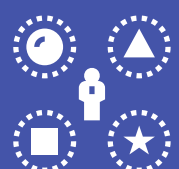
zajęcia dodatkowe - 53%

wykroczenia, takie jak agresja, niesprawiedliwość, krzywda, mobbing - 35%

zwiększone wymogi dot. monitorowania, rozliczania i kontroli - 29%

polityki różnorodności - 6%

dyskryminacja, np. ze względu na wiek, niepełnosprawność, płeć - 24%

POLAND25.EU

Sprzeczności/paradoksy polityk etycznych

Paradoks zasad etyki

Większa liczba regulacji i surowsze egzekwowanie prawa nie gwarantują skutecznego systemu etycznego, kluczową rolę odgrywają także inne czynniki

Paradoks wrażliwości

Choć definicja wrażliwości i dyskryminacji ciągle się rozszerza, co poprawia ochronę i integrację, jednocześnie rośnie poczucie, że problemy z dyskryminacją stają się coraz większe.

Paradoks etyki i biurokracji

Nowe reformy i pomysły w zarządzaniu etyką zwykle tworzą coraz więcej zasad i wymagań, ale bez odpowiednich możliwości ich realizacji prowadzą do problemów z wdrażaniem i przestrzeganiem.

Paradoks popularności

Polityki etyczne stają się coraz bardziej popularne, ponieważ bywają wykorzystywane i nadużywane jako narzędzie polityczne, choć ich pierwotnym celem było promowanie uniwersalnych wartości i dobra wspólnego.

Paradoks zaufania

Polityki etyczne mają zwiększać zaufanie do urzędników i polityków, ale powstają też dlatego, że ludziom nie ufamy. W praktyce polityki etyczne służą nie tylko budowaniu zaufania, ale także wyrażają jego brak.

Paradoks innowacji i sztucznej inteligencji

Kraje traktują sztuczną inteligencję jako istotny czynnik konkurencyjny i dlatego często pomijają jej zagrożenia. Obecne podejście do samoregulacji i zarządzania etyką AI może być nieskuteczne, ponieważ organizacje same nad sobą sprawują kontrolę

Ponieważ inne kwestie są ważniejsze niż etyka, etyka jest ważniejsza niż jakakolwiek kwestia.

Dennis F. Thompson

POLAND25.EU